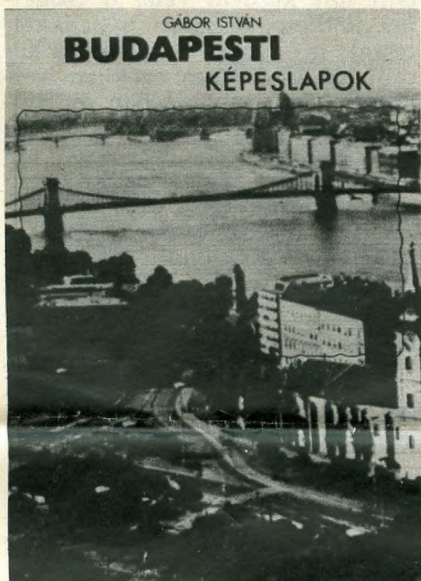

Lshh

KÖNYVESPOLC

Hogy miért lett a patinás zene-palota Vigadó, miért nem *kéjvárda, lejtvárda, rajonda, vigoda, üd-
lelde, gondilla, bálház, élvezde, gyönyörde, bájlak, városi tivor-
nya, idénylő?* — ahogyan az egy-
kori nyelvújítók javasolták? Szer-
encsénkire Arany János lapja, a
Koszorú is a Vigadó elnevezés
mellett foglalt állást.

25 budapesti épület múltjával és
jelenével ismerkedünk meg *Gábor
István Budapesti képslapok* cím-
mel a Gondolat Kiadónál megje-
lent könyvében, amelyből kiderül,
hogy milyen óriási pusztításokat
okozott ezekben az épületekben is
a második világháború, és az is,
hogy a felszabadulás után milyen
rengetegbe került (és kerül) —
anyagiakban, szellemiekben —
ezeknek az újjáépítése és jövőbe-
ni fejlesztése, bővítése.

Nemcsak a könyveknek, az épü-
leteknek is megvan a maguk sor-
sa — írja a szerző, s ennek leg-
jobb bizonyosága a 13 ostromot át-
élt Budavári Palota. (Emlékeztet-
tül: Mihályfi Ernő, a Magyar
Nemzet egykori főszerkesztője
1957. november 25-én megjelent
cikkében azt javasolta, hogy le-
gyen a Vár a kultúra háza.) Ma

számos kulturális intézmény ott-
hona. A Dísz tér 3., a volt
Batthyány-palota mai élete ali-
ha különbözik más fővárosi lakó-
ház épületétől. Az Országház utca
28., melynek története a XV. szá-
zadig követhető nyomon, a Ma-
gyar Tudományos Akadémia in-
tézményeinek ad otthont. Az egyik
legszebb szecessziós épületnek, a
Gresham-palotának, színháztörté-
neti érdekessége: itt működött
Nagy Endre irodalmi kabaréja és
a Pódium kabaré, Békeffy László
vezetésével. A Magyar Tudomá-
nyos Akadémia alapításának tör-
ténete minden tankönyvben sze-
repel, de azért ideírjuk most is,
amit Arany János az avatáson
mondott: „A legmélyebben átér-
zett hazafiság örök emlékéül, ősz
Dunának partján áll immár fiatal
szépségében, de századokra kiható
erővel is.” Ellátogatunk a Nép-
művészeti Múzeumba, az egykori
Kúriába, az Országházba, a Ma-
gyar Nemzeti Bankba, a Károlyi-
palotába s benne a Petőfi Irodal-
mi Múzeumba, az Eötvös József
Gimnáziumba, az első budapesti
reáliskolába, a Nemzeti Zenedébe,
az Országos Kaszinóba, melyből
a Szovjet Kultúra és Tudomány
Háza lett. És folytatódik az izgal-
mas kutató-nyomozó út az egyko-
ri Új Városháza falai közt, a Vi-
gadóban (amelyről már szóltunk;
részletes történetéről Gábor Ist-
vánnak 1978-ban kötete jelent
meg), az Operaházban, a Zenemű-
vészeti Főiskolában, a Fészek Mű-
vészklubban, a Korányi Kórház Új
szárnyában, az Eötvös Loránd Tu-
dományegyetem, az ELTE Termé-
szettudományi Karán, a Magyar
Nemzeti Múzeumban, az Uránia
moziban, a Marx Károly Közgaz-
daságtudományi Egyetemen. Több
száz forrásmunka (egyikük szerző-
je Bonfini, s a cikk címe: *Rerum
Ungaricorum Decades quattuor et
dimidia*, Bázelen jelent meg
1568-ban) áttanulmányozásával
megszületett Budapesti képslapo-
kat számos korabeli és új fény-
képfelvétel szemlélteti.

—i. —a.

